

SLOVENSKI NAROD.

Izkaže vsak dan popoldne, izvešči nedelje in praznike.
Inserati: do 9 peti vrst 1 D, od 10—15 peti vrst 1 D 50 p, večji inserati peti vrst 2 D; notice, izjave, reklame, preklici peti vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inseratni davek posebej.
Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaševa
ulica št. 5, prtljčno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaševa ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisano in začetno frankovano.
Rekopisov se ne vrača.

Posamezne številke:

v Jugoslaviji navadna dni 75 par, nedelje 1 D
v inozemstvu navadna dni 1 D, nedelje 1-25 D

Poštnina plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:

celoletno naprej plačan	D 120—	celoletno	D 216—
polletno	60—	polletno	108—
3 mesečno	30—	3 mesečno	54—
1	10—	1	18—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnini vedno po nakaznici
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Ljubljana in njene gospodarske naloge v bližnji bodočnosti.

IV.

Navedli smo nekaj gospodarskih naprav in uredb, ki se morajo še v najbližji bodočnosti izvesti. Za vse te naprave potrebujemo seveda ogromne svote denarja. Občina se tedaj mora občutno zadolžiti. Vendar v tej zadolžitvi ni nobene nevarnosti. V vseh naštetih primerih namreč ne gre za neproduktivna podjetja, za nerodovitne probleme, marveč za investicije, ki se v nekaterih letih iz dohodkov vseh teh potrebnih podjetij izplačajo same ob sebi.

Ko razpravljamo o gospodarskih problemih mesta Ljubljane, ne moremo in ne smemo prezreti za vse Ljubljančane enako važnega vprašanja aprovizacije. Da so sedanje tržne razmere zelo ali recimo žalostno primitivne in dle nevdružljive, o tej tržni resnici smo si menda prav vsi na jasnem. Razne barake in stojnice morajo izginiti brez vsakega sledu! Dobiti moramo moderno tržnico z vsemi potrebnimi sanitarnimi ureditvami. Načrtov imamo dovolj. Treba nam le energično poprijeti končno rešitev tega važnega vprašanja.

Imamo pa nadalje tudi še drug problem, ki sicer ni v zvezi z našim železnicom, ki pa nas Ljubljančane tudi izredno zanima. Silno žalosten je pogled na našo Ljubljano. — Sredi med delom je običajna uravnava njene struge. Vse delo počiva nevdramno. Dosedanje naprave pa se rušijo in podirajo, ker baje ni sredstev, da bi se poglobljevanje in uravnava rečne struge nadaljevala. Leta in leta že moramo Ljubljančani gledati sredi mesta pristne razvaline v zapuščenih strugah, kjer vse rjavi in razpada! — In ni ga faktorja, ki bi spravil in pahnil ta aparat zopet v tek. Bodoči občinski svet čaka tedaj hvalažna naloga, da poprime inicijativno in z energičnim nastopom nemudoma doseže, da se to delo, ki ga je vojska in draginja neumiljeno zaustavila, čimprej nadaljuje in zavrh. Seveda se ne bode mogel izogniti izvestnim izdatkom, zlasti ker mora menda nova mostova — namesto sedanjega frančiškanskega in čevljarskega mostu — napraviti mestna občina na svoje stroške.

VI.

Neodložna potreba je tudi, da se zgrade nove osnovne in meščanske šole. Vse sedanje šole so prenapolnjene. Število šolobveznih otrok pa narašča od dne do dne. Posebno potrebne so nove šole za vodmatski, poljanski in šentpeterski okraj, za katere bi bil najprimernejši prostor na razpolago na takozvanem Gestri-novem svetu.

VII.

Vsak Ljubljančan pozna podzemsko temne in žalostne prostore na našem magistratu. In vsakdo se mora čuditi, kako da morejo uradniki, če tudi bistro, in dobrovidni, v takih prostorih uradno živeti. No in vsi ti uradni prostori, vse te celice so prenapolnjene in dan na dan bolj zmanjkuje prostora za nove urade in potrebne oddelke, ki se pač morajo vsled naraščajočega dela ustvariti. Naša mestna hiša je sicer častitljiva po svoji starosti, ne ustreza pa že davno več najskromnejšim zahtevam modernega časa. Ljubljana je in postaja danes veliko mesto. — Kraljeva prestolnica — mora dobiti in imeti primerno reprezentančno poslopje. Zategadelj se zgradba novega mestnega uradnega poslopja ne more več dolgo in sploh ne odlašati. Ugovarjati se da, da ne vemo kakšna bo višina stroškov za tako zgradbo, s katero bi se zazidalo neproduktivni kapital. In takih neplodnih operacij si mestna občina v sedanjih časih ne more dovoliti. Vse to se da na dolgo in široko trobiti in ugovarjati. Toda — opozoril bi takoj, da se tako uradno poslopje zgradi lahko tudi na tak praktični način, da do naša mestu tudi lepe dohodke. V uradnih palačah velemest so v vinski-romantičnih kletah nameščeni gostilniški obrati in sodovi, v prtljčju pa včasih najkrajše poslovni prostori s svojimi fenomenalnimi izlozhami.

VIII.

Razen gospodarskih vprašanj, ki sem se jih doslej dotaknil, najdemo brezdvomno še mnogo drugih problemov, ki bi se glede njih dalo doseči zadovoljivo sodelovanje. Tu bi uvrstili predvsem razna važna socialna vprašanja, ki so, oziroma katerih zadovoljiva rešitev stoji v programu — več ali manj — vseh

strank. — Ureditve socialnega stališča mestnih uslužbencev, preskrba ubogih itd. se le nekateri izmed teh problemov, ki jih omenimo.

K socialnim vprašanjem bi pristel tudi že davno pereče vprašanje kopališča za manj premožne in ubožne sloje. Ljubljana ima, reci in beri eno kopališče na prostem. Kolesija, ta edinica — pa je silno primitivna, če jo nočeš že drugače imenovati. Na vsak način jo je smatrati le za nekaj provizorij. Ravno tako pa ima Ljubljana le eno kopališče s prlinimi in kadnimi kopeli v mestu samem, ki pa že dolgo časa ne ustreza potrebi najponižnejših v čistosti in je za sedaj samo neka zasilna ne pa rešilna naprava. Če hočemo imeti zdravo in čisto prebivalstvo in zdrav naraščaj, mu moramo preskrbeti — zlasti ker so kopalne sobe v ljubljanskih stanovanjih, zlasti starejših redke prikazni — primerno, sanitarnim in higijenskim zahtevam ustrezajoče kopališče. — Kar za ta namen žrtvujemo, se nam bode bogato poplačalo v zdravju in trdnosti našega naroda. In vsak pravi Ljubljančan, ki pravilno in primerno ceni sedaj ne samo predrago, ampak skoro nemogočo mu čistost svojega telesa, nam bo iz srca hvaležen.

IX.

Navedli smo danes samo nekatere važnejša gospodarska in socialna vprašanja, ki čakajo nujne rešitve. Navedli bi jih lahko še več, vendar se ne smemo izgubljati v podrobnosti. Naš namen je bil le pokazati, kako nujno potrebna je zanesljiva delovna večina v bodočem občinskem svetu in dokazati, kako kvarno bi bilo, če bi se poskušalo storitev take delavne večine onemogočiti na ljubo izvestnim subpolitičnim geslom. — Če se mi je posrečila moja namera, pokaže morebiti že najbližja bodočnost. — Star Ljubljančan, ki višim z vso ljubeznijo na svojem rojstnem mestu, želi bi samo, da se pomirijo razgreti politični duhovi, da se baš v sedanjem povojnem času resni in neomadeževani možje, ki jim je v vsej resnici dobrobit našega mesta na srcu, združijo v gori opisanih gospodarski orientaciji na skupno plodnosno delo za belo — našo matuško Ljubljano.

Druga državna skupščina UJU.

(Izvirno poročilo.)

Sarajevo, 23. septembra.

II.

Popoldne istega dne se je velika dvorana gradske viječnice znova natrpalala do poslednjega kotička z učiteljskim, ki jih je nezmanjšanim zanimanjem sledila delu. Kot prva točka se je obravnavala ona, ki je predvideno bila tudi najboljše: to je predavanje ministrskega referenta Jovo P. Jovanovića o »o zadaci učiteljske organizacije«, ki jih je predavatelj obdelal od treh strani: 1. kot zahteve in naloge novega časa, sistem narodnih šol, vzgoja in pouk v narodnih šolah, učiteljsko narodnih šol; 2. kot načelni program učiteljske organizacije v kraljevini SHS; značaj učiteljske organizacije, načela in zahteve jugoslovenske učiteljske organizacije v pogledu ureditve osnovno in nadaljevalno-šolskega sistema, v pogledu ureditve pouka in učiteljstva v narodnih šolah ter v pogledu izvedbe teh ureditev in učiteljskega stanja in položaja, v pogledu upravljanja narodnih šol in njihovega nadzorstva; 3. kot metodni program učiteljske organizacije v kraljevini SHS. Ta ogromni in izčrpn program je glavni odbor prevzel in najkrajšo izvršitev.

Izčrpano je bilo tudi poročilo ministrskega referenta Mih. Stanoevića o iz Beograda o glavni osnovi, po kateri naj se sestavljajo učni načrti in program o osnovnih šolah. Poročevalec je gradivo obdelal z gledišča pedagogike in narodnih potreb ter podal točne smernice za sestavo učnih načrtov in programov. Dotaknil se je tudi načrta zakona o osnovnih šolah ter podal mnoge migljaje o napakah in neodgovarjanju tega načrta.

Obe omenjeni predavanji sta tvorili s tretjim organsko celoto. Kot tretja sta res strokovnjsko razvijala ideje o učiteljski izobrazbi. I. Radovanović iz Splita in Josip Škavić iz Zagreba. Na predlog poročevalca k temu vprašanju P. Flereta iz Ptuja se je sprejelo, da se oba ta dva referata ponanetna ter dasta v obravnavo vsem učiteljskim društvom, pri glavnem odboru pa se sestavi odsek za določitev smernic in zakonskega načrta učiteljske izobrazbe.

Delo organizacije se pokazala razna zadevna poročila. Za delovanje glavnega odbora, ki obsega izpolnitev

raznih učiteljskih pravic, sodelovanja pri sestavi zakonskega načrta za osnovne šole, je podal poročilo H. Milošević iz Kraljeve. Glavni odbor pa je glasom poročila prevzel tudi še izvršitev raznih zahtev glede učiteljstva in šolstva ter organizacije. Nepriliceni medklic koncem tega poročila (»Poltronstvo«) je vzbudil ogorčenje in za hip je bilo videti, da pride do dejanskega spopada, a takoj je prevladala zavest dostojanstva učiteljske skupščine. Vendar pa je medklic izrazil opozicijo, ki je postavila svojega govornika ter podala po njem svoje zahteve, ki jih je skupščina vzela na znanje ter bila pripravljena stvarno o njih razpravljati ter sprejeti izročiti v izvršitev glavnemu odboru a to je preprečila opozicija sama z neprimernim nastopom.

Iz glavnega tajniškega poročila povzamemo, da se je na lanski skupščini v Zagrebu UJU z bistveno izpremembo pravil reorganiziralo, da je UJU sodelovalo pri sestavi zakonskega načrta o osnovnih šolah, pri učnih načrtih in pri ureditvi višje pedagoške šole. V UJU je organiziranih poleg poverjenih v vseh pokrajinah 168 okrožnih društev. Zanimiva je bila podrobna debata, v katero je posegel večkrat burno aklamiran tudi Slovenec Lapajne, ki je osobito opozarjal na različne prilike v državi ter na različnost osnovnega šolstva ter priporočal, da se UJU vsakakor zavzame za to, da se s šolskim zakonom ne prehitava, kakor tudi glede delovanja v organizaciji vobče.

Sledili so razni priglaseni predlogi in njihova razprava.

Temu tridenem štrunemu delu na državni skupščini se je pridružil še pouk in zabava. Domači odbor pod vodstvom predsednika poverjenstva UJU Sarajevo Šušlića in podpredsednika Palužića je skrbel, da so si obiskovalci skupščine ogledali mnogo zanimivosti (muzej z bogato prehistorično in folkloristično zbirko, kopališče Ilidže in vrela Bosno in drugo), kakor tudi, da so se v primerni zabavi oddahnili po celodnevni poslu (koncert, slavnostna gledališka predstava J. Kosora »Požar strasti«, čajanka za učitelje pri »Kolu srbskih sestara« in drugo).

Dr. Vladimir Ravnhar:

„Glasbena Matica“.

Konec.

Leto 1890. je še v tem zanimivo za zgodovino našega zavoda, da smo popolnoma zamrle poverjenike zopet oživel, oglasilo se jih je 24. Vlada se v posebno priznanje naklonila izredno podporo 300 gold. Tudi Kranjska hranilnica se je ojunčila ter nam dala 200 gold. podpore več nego druga leta. V glasbeni šoli se je poučevalo na klavirju v 7 oddelkih 112 učencev, na goslih 37 učencev, v solo-petju 12, v zborovem petju 75, v splošnem petju 88, v teoriji in harmoniji 91 učencev, na raznih drugih glasbilih 14 učencev. Vpisanih je bilo 242 učencev, vračunši one moškega zbora. Šolnine je bilo vplačane 1100 gold., šolnine oproščenih 25 učencev. Učitelj je bilo šest. To leto smo se morali zopet seliti, iz Virantove v Permetovo hišo.

Leto 1891. je bilo posebno važnega pomena za naše društvo: ustanovitev moškega zbora.

Že meseca septembra 1890. se je odcepilo nekoliko pevcev od Čitalnice in se združilo v poseben pevski klub. Nekaj mesecev kasneje se je razšel še ostali del čitalniškega pevskega zbora. Večina teh pevcev je pristopila k »Glasbeni Matici«. Iz kluba se je ustanovil pevski zbor, ki je dobil stalno zavetl-

šče in oporo v »Glasbeni Matici«. Pevski zbor, ki je del društva, si je izvolil predsednika in svoj odbor. Prišel je takoj svoje delovanje ter že 18. aprila 1891. nastopil prvič na koncertu z jako zanimivim sporedom. Poročevalec pravi, da je bil ta koncert prava duševna naslada za mnogobrojno zbrane poslušalce.

»Glasbena Matica« je dobila vabilo, da se udeležijo mednarodne razstave za glasbo in gledišče 1. 1892. v Beču. Odbor je s tem večjim veseljem pozdravil vabilo, ker se mu je dala prilika, da razstavi vse od 1. 1873. izdane muzikalije ter da s tem pokaže tujcem, kako izvrstno napreduje prvi slovenski glasbeni zavod. Res smo poslali dunajski razstavi vse svoje muzikalije, razen tega pa še grafični izkaz članov in učencev, pravila in učne načrte. — Društvo se je moralo zopet seliti — v Knežji dvorec za dobo petih let.

Koncem leta 1891., ko nas je zapustil dosednji pevovodja, g. dr. Fran Gros, neumrlega spomina, smo pridobili za to mesto ga. Mateja Huba da. S tem dnem je napačila nova doba za naš pevski zbor. Prešilno ga je nenavadno oduševljenje za svojega vodjo. Mnogo pevskih moči je na novo pristopilo. Moški zbor se je spopolnil z ženskimi zborom, da smo dobili za koncerte prepotrebni mešani zbor. V kratkem času se je odzvala vabila za pristop 39 rodoljubnih dam. Zdaj je bil pevski zbor popoln in pod spretnim

vodstvom se je pričelo resno in mirno delovanje.

Leto 1891/92 je šlo društvo že 544 članov, za 33 več nego prejšnje leto. Nemila smrt nam je vzela dva odlična člana Vojtela Valento in dra. Frana Grosa. Tudi število gojencev se je pomnožilo: za klavir na 181, za gosli na 54, v zborovem petju na 142. Vpisanih je bilo 282 gojencev, šolnine se je plačalo 2128 gold. Šolnine oproščenih je bilo 32 gojencev. Učitelj smo imeli sedem.

Prvi redni koncert, ki ga je priredila »Glasbena Matica« z novo osnovanim zborom, je bil 12. marca 1892. v dvorani Filharmoničnega društva. Navzlic mnogostroanskemu odporu, ki se je pojavil zaradi prireditve koncerta v nemški hiši, je uspel tako velikansko, da je daleč prekosil vse nade. Sodeloval je operni pevec g. Trtnik. Mešani zbor je ob tem svojem prvem nastopu jako povolno in častno rešil svoje ne malo naloge. Poleg tega koncerta smo tudi priredili za Čitalnico pogojene prav uspele male koncerte.

Leto 1893. nam je prineslo znamenito Dvořakovo »Stabat mater«. »Glasbena Matica« si je s študiranjem tega umotvora, obsejajočega deset samostalnih točk, stavila jako težko naloge. Skrajno naporno delovanje pevovodje, mešanega zbora in orkestra je premagalo vse težave.

Koncert je bil 24. in 27. marca leta 1893. Kritika je izrekla jako laskavo

oceno o posameznih točkah skladbe. Umetniško vznešeni umotvor je vsled preciznega izvajanja napravil na mnogobrojno zbrane poslušalce neizbrisen vtis, ki si je dal duška s frenetičnem poslanjem.

Tretji koncert tega leta je obsegal same narodne pesmi, ki jih je bil priredil, oziroma harmoniziral sam pevovodja. Tudi ta koncert je popolnoma uspel. Narodna pesem ima pač na sebi nekaj skrivnostnega in mikavnega, kar na vsako čuteče srce napravljajo velik vtis. Tudi pri tem koncertu je sodeloval operni pevec Trtnik. To leto je c. kr. vojno ministristvo po odborovem pri-zadevanju dovolilo glede sodelovanja vojaške godbe neke olajšave.

Sprožena je bila misel, da si kupimo svoj glasbeni dom. Prenehati mora to vedno, menda desetkratno, neprijetno in z raznimi neprilikami združeno seljenje, ki je na očitno škodo zavodu. Misel na selitev šolskega zavoda v nameravani Narodni dom smo opustili, ker bi bilo na kvar obema zavodom.

Nudila se nam je ugodna prilika, da smo ceno kupili Baurovo hišo v Gosposki ulici. V to svrhu je posodil slavni deželni zbor 6000 gold. Mestna hranilnica pa 10.000 gold. Nabrali smo tudi pri domoljubih okoli 400 gold. V zadnjem delu hiše bo nastanjena šola.

Sklenili smo dalje, da izkažemo na sijajen način narodovo veliko hvaležnost in priznanje neumorno in plodovito delavnemu skladatelju Antonu Ned-

vedu. Storili smo v to potrebne korake in nadejati se je dostojnega odziva.

Številke šolske in društvene statistike so ostale skoraj neizpremenjene. Hvaležno je le še omeniti, da je domoljubni naš slavni mestni zbor, uvažujče uspešno delovanje »Glasbene Matic« prvotno podporo 500 gold. počenši z 1. 1894. zvišal na 1000 gold. Slava mu.

V znak iskrene naše hvaležnosti za vse naklonitve pa lahko kažemo na uspehe, na izgledno urejeno glasbeno šolo, na izborni organizaciji pevski zbor in na veliko zbirko izdanih muzikalij. Nenadno velik napredek nadarjenih učencev, prireditve koncertov z najtežimi skladbami, vedno večja notranja vrednost skladb, vsestransko veselo gibanje med skladatelji, ustanovitve neštevilnih slovenskih pevskih zborov, rastoči ugled »Glasbene Matic« — to so sadovi našega blizu dvaindvajsetletnega truda...

S to ugotovitvijo završuje svoje »črtice« kronist, ki je sam spremljal delovanje in napredek »Glasbene Matic« v vsej tej dobi. Njenega zgodovinarja pričakuje opis zgodovitega pohoda »Glasbene Matic« od tih dobe dalje njenih sijajnih koncertnih nastopov doma in v tujini in solidnega razvoja njene šolskega delovanja od ljudske glasbene šole do — konservatorija. Učna kritična razprava o vplivu »Glasbene Matic« na razvoj glasbene umetnosti v Sloveniji in v Jugoslovaniji sploh pa naj jo odlikuje od njenem jubileju še posebej.

Svoje simpatije napram učiteljstvu je pokazalo tudi sarajevsko občinstvo, zlasti pa sarajevska omladina, ki je med skupščino pred večernico oficijelno manifestirala za učiteljstvo in ujedinenje. Iste simpatije so kazali tudi slavnosni govori ob vsaki priliki.

Državna skupščina pa je z vsem svojim delom tudi dokazala organiziranost učiteljstva, zavest za državno smisel ujedinenja in najboljšo voljo za delo k procvitu in prosveti države in naroda.

Politične vesti.

— Iz diplomatske službe. Kakor nam javljajo iz Beograda, je tja prispel poslanik v Carigradu Šabonić, ki nastopi v najkrajšem času svoje mesto v Budimpešti. Za diplomatskega zastopnika v Carigradu bo imenovan tajnik zunanjega ministrstva Živanović.

— Nov list. Včeraj je izšla v Vrhu prva številka »Predstave«, glasila jugoslovenskih nacionalistov, pod uredništvom M. Barbulova. Geslo novega lista je: Povzdigniti in širiti misel jugoslovenskega narodnega edinstva in se horiti proti pojavom, ki krijejo v sebi plemenski, verski ali slojevni separatizem.

— O raznih dokumentih, najdenih baje pri ruskih beguncih v Bolgariji. Povodom izjave, katero je dal g. Ludskanov o tajnih dokumentih, ki so se baje našli pri ruskih beguncih v Bolgariji in ki baje dokazujejo zvezo z notranjimi in zunanjimi neprijatelji (Srbi) g. Stambolijskega, smo pooblašeni izjaviti sledeče: Iznajdba onih dokumentov je ena izmed običajnih provokacij Bolgarije. V resnici se je zgodilo sledeče: Ob času odsotnosti nekaterih ruskih predstavnikov se je izvršila brez vsake pismene odredbe preiskava, ki ni bila nobena preiskava, kajti žandarji so pod vodstvom pomočnika upravnika g. Trifunova jemali vse, kar jim je prišlo pod roko, samo da bi mogli reči, da so nekaj dobili. Druga dne so bili isti Rusi obdolženi radi dokumentov, ki so se baje našli med odnešenimi stvarmi, a v resnici je to bila najnesramnejša provokacija, ki je bila izvršena tako nerodno, da so se ponarejeni podpisali na dokumentih datiranih od tistega dne, v nekem slučaju glasil: »Generalmajor Šatilov« a v drugem: »konjiški general Šatilov«, ne misleci na dejstvo, da je g. Šatilov že dolgo, že dolgo časa upokojen in onega dne, kateri je bil vzel za datum ponarejenih dokumentov, ni mogel podpisati nobenih naredb. To je eden primer, a takih je še jako mnogo. »Dokumente« so pisani na bolgarskem pisalnem stroju, tako da so ruske črke, katerih na bolgarskem stroju ni bilo, zamenjana z bolgarskimi. Vsi obtoženi Rusi zahtevajo sodnijo in izvedence. Ako bi se slučajno zamoglo zrediti, da bi se v Bolgariji moglo javno soditi, bodo obtoženi Rusi javno povedali resnico, ki je g. Ludskanovu brezdvomno znana. Slednji je čudno, kako je g. Ludskanov zamogel v srbskih listih obdolžiti Ruse na podlagi ponarejenih dokumentov, ki se nanašajo ne samo na zvezo z blok, nego tudi na izdelani načrt za vojaško okupacijo Bolgarije s pomočjo Srbije. — Knez Dolgorukov in N. Lvov. — Tako torej izgledajo oni »dokumenti«, katere je ponatisnil neki beogradski dnevnik in na katere se je pred nekaj dnevi skliceval tako samozvestno ljubljanski »Slovenec«.

— Predsednik Masaryk na potovanju. Predsednik češkoslovaške republike dr. Masaryk je te dni napravil potovanje po severni Češki. Povsod je bil od prebivalstva navdušeno sprejet. Danes se je predsednik povrnil na grad Lano.

— Zveza muslimanov proti Evropi. Sovjetski časopisi prinašajo vest, da bo v kratkem sklenjena zveza med muslimanskimi narodi. Dogovor obrambnega značaja podpisalo na eni strani Turčija, na drugi pa Egipt, Hedžas, Iran, Sirija, Palestina, Tunis, Alžir, Maroko in Tripolitania. Ta zveza bo naperjena proti Evropi.

— Zunanja politika sovjetske Rusije. Ruski narodni komisar za zunanje zadeve Čičerin je v pogovoru z zastopnikom »Vossische Zeitung« izjavil, da ima sovjetska zunanja politika dva cilja: 1. varnost svojih mej in 2. zboljšanje svoje produkcije. O razširjenju svoje moči Rusija ne premišlja. Temelj ruske zunanje politike pa je pred vsem družba z onimi narodi, katerih ekzistenca je ogrožena. Zato je Rusija dosegla trdno prijateljsko razmerje z Nemčijo. Boljševiki torej menijo, da je ekzistenca Nemčije — ogrožena, zato so ji že med vojno pomagali z — razbitjem ruske armade.

— Projekt avtonomije vzhodne Galicije. Te dni razpravlja poljski sejm (državni zbor) projekt o avtonomiji vzhodne Galicije. Po tem projektu bi dobile vojvodine Lwov, Stanislaw in Tarnopol široko samostojno upravo, njen najvišji organ bi bil vojvodinski sejm, v kompetenco katerega spadajo vse kulturne in šolske zadeve (izvzemši univ. verz), sanitetna, cestna, železniška, agrarna, industrijska in trgovska vprašanja. Vojvodinski sejm izdaja v teh slučajih samostojne zakone, ki potrebujejo samo sankcij prezidenta republike.

— Spomini Vilhelma II. V nedeljo so začeli prinašati vsi večji časopisi Evrope in Amerike spomine bivšega nemškega cesarja Vilhelma II. Spomini izhajajo pod naslovom: »Ereignisse und Gestalten 1878 bis 1918.« Za Češkoslovaško je dobil »Prager Tagblatt« pravico ponatisa.

— Mesto za gladijoše — za boljševiške propagande. Iz Varšave poročajo, da je prošil izvrševalni odbor III. internacionale sovjetsko vlado za znatno denarno podporo v svrhu propagande boljševiških idej v inozemstvu. Ta denar naj se vzame od cerkvenih dragocenosti, ki so bile namenjene za pomoč gladijošim v Rusiji.

PRED NEPOSREDNIM SPO-RAZUMOM Z ITALIJO.

— Beograd, 26. sept. (Izv.) Kakor smo že svoječasno javili, je italijanska vlada stavila naši vladi nove predloge glede konvencije o italijanskim manjšinskih šolah v Dalmaciji in o imenovanju učiteljev za te šole. Ti predlogi se zelo približujejo zahtevam naše vlade. Minister dr. Krstelj, ki je vodil zaključna pogajanja v Rimu, je včeraj deli časa o teh predlogih razpravljal s pomočnikom zunanjega ministrstva, Panto Gavrilovićem, in pa s poslanikom dr. O. Rybářem. Pričakovati je, da se v najkrajšem času doseže sporazum z Italijo. Kakor sedaj javljajo, je zunanji minister dr. Ninčić povodom svojega bivanja v Zenevi vodil podrobna pogajanja z italijanskim državnim podtajnikom Tostijem.

Zasedanja Društva narodov.

Problem reparacij in medzavezniških dolgov.

Zeneva, 22. septembra.

V seji tretje komisije dne 19. t. m. je vzbudil splošno pozornost govor lorda Roberta Cecilja o reparacijskem vprašanju in o vprašanju medzavezniških dolgov.

Lord Cecil je izjavil, da kljub težki gospodarski krizi, pod katero trpe vse države in katera naj bi pospešila razoroženje, je, žal, politični gospodarski položaj Evrope tako prekan, da bi se sedaj gotovo ne sprejel splošni načrt za omejitve oboroževanja. Vlade številnih dežel brezdvomno muči strah, da bi ugnele nastati velike katastrofe za Evropo z nepreračunljivimi posledicami. Brez pravega mira, brez moralnega razoroženja je zman vsak načrt za omejitve oboroževanja. Treba zato iskati temeljni vzrok za to situacijo. Ni dvoma, da tiči ta vzrok v plačilnih obveznostih med vladami največjih evropskih držav. Ti medgverne mentalni dolгови, bodisi da so reparacijske obveznosti ali pomožni krediti, ali posojila, izvršena tekom vojne med zavezniki, pomenijo v svoji celoti problem, katerega rešitev je najbistvenjšega pomena, predno se bo moglo obnoviti gospodarsko življenje v Evropi. Dokler nimamo odredbe v to svrhu, bi bilo brezuspešno upati na to, da neha padanje valut. Nemogoče bi bilo čakati na splošno vzpostavitev mednarodne trgovine. Tako si lahko postavimo splošni princip, da se izmenjava blaga in vsa restavracija gospodarskega življenja ne more rešiti zadovoljivo brez rešitve problema medvladnih dolgov in drugih obveznosti. Lahko še dodamo, da se to vprašanje ne tiče samo upniških in dolžniških držav, marveč tudi vseh državi evropskih dežel. Tudi nevtalne države imajo svoj vitalni interes na tem, da se ta problem reši kar najhitreje. Ni naloga tretje komisije, da bi podala točne predloge za odredbe k rešitvi tega problema. Zadovoljiva rešitev se nam zdi nemogoča, dokler se ne izpolnijo nekateri predpogoji. V prvi vrsti moramo priti do jasnosti, da tvorijo reparacijska plačila in medzavezniški dolгови enoten problem. Nadalje ugotovljamo, da ta problem interesira ves svet in da morajo vsled tega tudi druge države sprejeti nase del odgovornosti za njegovo rešitev. Končno, ako se zahteva plačilo reparacij v gotovini, se mora zgoditi to samo potom mednarodnega posojila. S to odločitvijo pa se ne sme več čakati, ker vsi kompetentni činitelji soglašajo v tem, da se ne sme zamuditi nobena minuta več, ako se noče vso Evropo prepustiti finančnemu poginu.

Na izvajanja lord Cecilja je odgovarjal De Juvenel, da Francija njim nič ne ugovarja. Naglašal je, da ni mogoče priti do razoroženja, ako ne obdrže države, ki so bile solidarne tekom vojne, tudi v mirnem času svoje solidarnosti. Nikdar ne nastopimo mirovne dobe, ako ne likvidiramo posledic leta 1914. Da se to zgodi, ne zadošča, da se postavljajo splošna načela, marveč se morajo predložiti konkretne metode. Francoska delegacija hoče navesti metode, katere smatra za sposobne, da bi presničile splošno željo.

Telefonska in brzojavna poročila.

ZUNANJI MINISTER NINČIČ ČLAN SVETA ZVEZE NARODOV.

— Zeneva, 25. sept. (K. B.) V krogih Društva narodov omenjajo, da postane zunanji minister dr. Ninčić mesto dr. Beneša član sveta Društva narodov kot zastopnik male antante.

SEJA MINISTRKEGA SVETA.

— Beograd, 26. sept. (Izv.) Včeraj je bila seja ministrskega sveta, ki je trajala od 16. do 19. V glavnem je bila razprava o zunanjepolitični situaciji z ozirom na noto zaveznikov angorski vladi. Tekom prihodnjih dni se definitivno reši sporna zadeva z kraljevičem Gjorgjem. Namestnik ministrskega predsednika minister Marko Trifković je kratko poročal o tej zadevi.

Dalje je ministrski svet razpravljaj, kako proslaviti desetletnico bitke pri Kumanovem. Izvoljen je za to ožji odbor ministrov, ki je prevzel ves aranžma. Desetletnica se proslavi meseca oktobra v dneih 22. do 24. (oz. 10. do 12. star. koledar.) V odbor je ministrski svet nominalni ministri: generala Vasića, dr. Krstelja, Pucija, Timotijevića in Vukičevića.

Ministrski svet je dalje dovolil iz državnega posojila 30 milijonov dinarjev za gradnjo 40 km dolge proge Gračac — Pribudić. Dalje je dovolil osem milijonov za gradnjo mostu čez Tiso pri Orlovem.

ZADEVNA KRALJEVIČA GJORGJA.

— Beograd, 26. sept. (Izv.) V ministrskem predsedstvu je bila včeraj dopolnena konferenca, kateri so prisostvovali notranji minister Timotijević, zastopnik ministrskega predsednika Trifković in prvi kraljevi adjutant general Hadžić. Minister Trifković je poročal o tekoči sporni zadevi s kraljevičem Gjorgjem.

VAŽNA SEJA MINISTRKEGA SVETA.

— Beograd, 26. sept. (Izv.) Za danes je določena važna seja ministrskega sveta, na kateri pride v razpravo zunanje - politični položaj. Do sedaj vlada ni zavzela definitivnega stališča v orientemskem vprašanju. Zunanji minister dr. Ninčić po poročal podrobno o vseh dogodkih, ki se tičejo orientemskega vprašanja in na podlagi tega poročila ukrene naša vlada nadaljne korake.

IZPLAČILA HAKA BOSANSKIM BEGOM.

— Beograd, 26. sept. (Izv.) Državni podtajnik dr. Svetislav Popović se je sporazumel z ministrom trgovine in industrije Omer Vilovićem glede izplačila haka bosanskim begom. Vlada je agrarni direktorji v Sarajevu že nakazala 10 milijonov dinarjev, tekom prihodnjih dni nakaže 10 milijonov, ostanek 25 milijonov pa sledi začetkom meseca oktobra. Na ta način je odstranjena kriza v vladi, ko so muslimani pretili z izstopom iz vlade.

VPRAŠANJE TRAKIJE IN JEDRENJA.

— Beograd, 26. sept. (Izv.) Kakor smo že včeraj javili, so vodilni krogi glede zavezniške note angorski vladi sprva zavzeli rezervirano stališče. Sedaj prevladuje splošno prepričanje, da je ta nota, čeprav se v bistvu strinja in sklada z našim stališčem, da se mora orientemsko vprašanje rešiti mirnim potom, velike važnosti, kar se tiče Jedrenja (Odrina) in zapadne Trakije. Velika je nevarnost, da bodo skušale velesile v noti izraženo obljubo več ali manj realizirati. V političnih krogih je ravno odstavek note glede Trakije vzbudil veliko vznemirjenje. Beogradski tisk danes enodušno in odločno protestira proti temu, da bi se začeli poskusi za restavracijo evropske Turčije. Zahteva Kemal paše, da se prizna Turčiji zapadna Trakija z Jedrenjem, tangira naše vitalne interese. Na včerajšnji seji ministrskega sveta je bila daljša debata o zavezniški noti in o traktatskem vprašanju. Ugotovila se je v njem nemogućnost, da bi se vrnili Trakija Turčiji in dalje je ministrski svet ugotovil, da se v tem vprašanju naše stališče razlikuje od stališča zaveznikov. Na današnji seji ministrskega sveta pod zunanji minister dr. Ninčić podrobno poročilo o položaju glede Orienta, na kar bo vlada zavzela definitivno stališče.

IZROČITEV ZAVEZNIŠKE NOTE TURČIJ TEŽAK VTIS V ATENAH

— Carigrad, 25. sept. (Izv.) Višji komisar zavezniških velesil je izročil vabilo zavezniških držav velikemu vezirju in zastopniku angorske vlade, da odpošlje delegate na orientemsko mirovno konferenco.

— Atene, 25. septembra. (Izv.) Francoski poslanik je v imenu zavezniških držav izročil ministrskemu predsedniku Kalogeropulosu noto, ki je bila odposlana na podlagi sporazuma pariških razgovorov angorski

vladi. Grški tisk priobčuje vsebinsko noto brez vsakega komentarja. Ministrski svet je bil takoj sklican na sejo.

— Atene, 25. septembra. (Izv.) Noto treh zavezniških držav angorski vladi je vzbudila v vladnih in političnih krogih težak vtis.

ANGLIJA JE ZAHTevalA 20.000 VOJAKOV OD NAS.

— Beograd, 26. sept. (Izv.) Z orientexpressom je sinoči prispel v Beograd tudi zunanji minister dr. M. Ninčić v spremstvu polnomočnega ministra Ljube Nešića. Na kolodvoru je zunanje ministra pričakovalo veliko število beogradskih in inozemskih novinarjev. Zunanji minister je kratko izjavil, da je Anglija zahtevala od nas 20.000 vojakov za obrambo nevtralne cone. Dalje je zunanji minister izjavil, da je vodil pogajanja v Zenevi s Tostijem in pa madžarskim zunanjim ministrom grofom Banffyjem. Podčrtal pa je izjavo, da prestiž male antante vidno raste in da je Jugoslavija povodom zadnjih pariških razgovorov treh zavezniških vlad igrala važno posredovalno vlogo med Francijo in Anglijo. Ne obstojajo absolutno nikake načelne difference med njim in ministrskim predsednikom Pašićem.

— London, 25. septembra. (Izv.) Angleški tisk z velikim zadovoljstvom zaznamuje rezultate razgovorov zavezniških vlad v Parizu. Ti rezultati so bili doseženi vsled posebne spretnosti Poincaréja in diplomatske sposobnosti Lorda Curzona. Doseženi so bili nepričakovano dobri uspehi. Anglija še vedno vztraja pri tem, da se glede polotoka Galipolija in morskih ožin napravi poseben pakt.

— Pariz, 25. septembra. (Izv.) Uspehi ministrskega predsednika Poincaréja v orientemskem vprašanju so stališče njegovega kabineta zelo ojačali in utrdili.

KEMAL PAŠA SE OSEBNO UDELEŽI MIROVNE KONFERENCE.

— Pariz, 25. septembra. (Izv.) Kakor javljajo listi iz Carigrada, se namerava Mustafa Kemal paša osebno udeležiti orientemsko mirovne konference. Tako izjavljajo tudi ugledni in vplivni politiki angorske vlade.

KEMAL PAŠA IN TURŠKI SULTAN.

— London, 25. septembra. Reuterjev urad poroča iz Carigrada, da Kemal paša na pozdravno brzojavko sultana, v kateri ga ta imenuje »vzvišeni general«, ni odgovoril. Kljub obljubi splošne amnestije na temelju mirovnih pogojev je mnogo odličnih liberalnih Turkov zapustilo Carigrad. V Malto so prispeli razni turški principi in princezi, ki potujejo na kontinent. Kakor je znano, so jim zavezniki dovolili zapustiti Carigrad, ker je njih življenje v nevarnosti.

RUSIJA IN DARDANELE.

— London, 25. sept. (Wolf.) V pogovoru z moskovskim poročevalcem »Daily M.« je omenil zastopnik komisarija za zunanje zadeve Karahan, da se v arhivu nahaja v času vojne sklenjeni tajni dogovor, s katerim so velesile obljubile Rusiji popolno suvereniteto nad Carigradom in morskim ožinami. Rusija podobno suvereniteto ne zahteva, pač pa zahteva, da se njeni interesi priznajo. Rusija ne bo dovolila rešitve tega vprašanja brez njene udeležitve.

SODELOVANJE RUSIJE NA ORIENT- SKI MIROVNI KONFERENCI.

— London, 25. sept. (Izv.) Carigradski dopisnik »Daily Maila« poroča, da zahteva Kemal paša sodelovanje Rusije na orientemski mirovni konferenci. Sodelovanje Rusije je smatrati kot protutež za sodelovanje Jugoslavije in Rumunsk.

RUSIJA IN ORIENTSKO VPRAŠANJE.

— Pariz, 25. sept. (Izv.) Po poročilu listov je angleška vlada dobila od francoske garancije, da se Rusija ne povabi na orientemsko mirovno konferenco. Rusija se tako dolgo ne more udeleževati mirovne konference, dokler ne prijavi svojega pristopa v Društvo narodov. Položaj na bližnjem vzhodu je neizpremenjen.

OBSEDNO STANJE V GRŠKI.

— London, 25. sept. (Wolf.) »Daily M.« poroča iz Aten, da je kabinet sklenil proglasiti nad vso Grško obsedno stanje, v Trakiji pa poklicati pod orožje štiri poslednje letnike.

GRŠKI PARLAMENT.

— Atene, 25. sept. (Izv.) V grških parlamentarnih krogih je nota zaveznikov vzbudila veliko vznemirjenje. Zahtevajo, da se parlament čim prej skliče na kratko zasedanje, da izrazi za zagotovo grške zahteve in pravice.

KRAJ ORIENTSKE MIROVNE KONFERENCE

— Pariz, 25. sept. (Izv.) Verjetno je, da se Kemal paša osebno udeleži orientemsko mirovne konference. Z ozirom na okolnost, da je prisotnost Kemal paše pri turški armadi velike važnosti, smatrajo, da se bo vršila konferenca v kakem mestu Male Azije.

VOLITVE V GORNJI SLEZIJ.

— Varšava, 25. sept. (Izv.) Včeraj so bile volitve v Gornji Sleziji. Po dosedanjih rezultatih pripade od 48 mandatorv 30 Poljakom, ostalo pa Nemcem. Največ mandatov dobi poljski nacionalni blok pod vodstvom Korfantiya.

VPEPELITEV BRUSSE.

— Carigrad, 24. sept. (Havas.) Konstatirano je, da je grški štab delal priprave za upepelitev Brusse. Šele po energičnem nastopu francoskih konzularnih agentov in tam nahajajočih se francoskih in italijanskih častnikov se je general Sumilan odločil izdati protipovelje.

ANGLIJA IN PARIŠKI RAZGOVORI.

— London, 25. sept. (Reuter.) Iz oficijelnega vira poročajo, da je Lord Curzon pojasnil v ministrskem svetu pod predsedništvom Lloyd Georgea posamnost pogajanj v Parizu. Dobro informirani krogi smatrajo rezultate konference za zelo povoljne.

KEMAL NE ŽELI VOJNE Z ANGLIJO.

— London, 25. sept. Reuterjev urad poroča iz Carigrada, da je bil sestanek generala Shuttlewortha s turškim komandantom (nad vse) zelo prirčen. Turški poveljnik je takoj soglašal glede odstranitve konjenice iz nevtralne cone in izjavil, da kemalisti nikakor ne žele vojne z Anglijo.

GRŠKI GUVERNER ZA TRAKIJO.

— Atene, 25. septembra. (Izv.) Dosedanji poveljnik grške vojske v Mali Aziji, Papulos, je imenovan za generalnega guvernerja v Trakiji.

ROMUNSKA NE MOBILIZIRA.

— Bukarešta, 25. sept. (Izv.) Romunska vlada odločno dementira vse vesti o kakršni mobilizaciji romunske vojske.

SPREJEM TURČIJE V DRUŠTVO NARODOV.

— Zeneva, 25. septembra. (Izv.) Politična komisija je danes razpravljala o vprašanju sprejema Turčije v Društvo narodov. Švicarski delegat Motta je izrazil zadovoljstvo, da je na intervencijo velesil zaprosila Turška za sprejem v Društvo narodov. S tem so dane garancije za splošni svetovni mir.

TRGOVINSKA POGODBA MED

POLJSKO IN AVSTRIJO.

— Varšava, 25. sept. (Izv.) Danes je bila podpisana trgovinska pogodba med Poljsko in Avstrijo.

ANGLEŠKO BRODOVJE.

— London, 25. septembra. (Wolf.) »Times« poroča, da je odposlana v Sredosredsko morje druga U-torpede flotila z bojno ladjo »Malaga«.

Sokolstvo.

— I. Jugoslovenski vsesokolski zlet v Ljubljani. Seja likvidacijskega odbora se vrši v petek 29. t. m. točno ob 20. zvečer v savezniških prostorih.

— Spomin o vsesokolskem zletu na Češkem. Br. sokoli in sokolice, ki so se udeležili I. jugoslovenskega vsesokolskega zleta prirejajo sedaj na Češkem družabne večere, na katerih vzbujajo utise, ki so jih dobili od bele Ljubljane. Cele skupine se zahvaljujejo poedinim ljubljancem za pripravljen sprejem. Tako dopisnico z mnogimi podpisi je prinesel danes neki češki gospod našemu redništvu.

— Desetletnica Sokola v Chikagu. SokolChicago je praznoval 26. in 27. avgusta svojo desetletnico. Pri tej priliki so se vršile tekme med različnimi sokolskimi društvi. Prvo mesto je dosegel brat Lovrenc Pičman, (190 točk od možnosti 210). Iz Chikage. 2.) Josip Vidic 187.25 točk (Chikago). 3.) Anton Wencel 185 točk (Chikago). Slednji je dosegel v teku na 100 jardov skoraj svetovni rekord v času 9 in štiri petinke sek. (Svetovni rek. 9 in 2 pet. sek.) 4.) Alojzij Košnik iz Clevelanda (163 točk). 5.) Jos. Bazdarik. (Hrv. Sokol Chikago) 160 točk. 6.) Janko Kovač (Sokol Chikago) 157.75 točk. Kakor se vidi so naši bratje onkraj morja zelo napredovali. Ob tej priliki piše »Glas Svobode«, ki izhaja v Chikagu sledeče: Sokolska ideja kaže človeku, da mora biti odločne volje, silne vztrajnosti in zglede točnosti, če hoče doseči svojost. Sokolska ideja nima nobenega posla s političnimi strankami, kakor si nekdo tako strašno želi, da bi naj ga imela. Sokolska ideja sovraži suženstvo in hlapčevstvo pa tlačanstvo. Zato ustvarja ljudi krepke po duhu in telesu, da se morejo iznebiti suženstva in hlapčevstva, pa naj bo to v političnem ali pa verskem oziru. Sokolstvo ne mara biti orodje nobene politične stranke. Igrača nobene verske sekte vzgaja pa svoje člane v naprednem duhu skozinsko. To si naj zapomnijo vsi tisti, ki bi tako radi videli naše Sokole v klerikalnem ali kakem drugem taboru. Sokolstvo ima glavni cilj vzgajati trdne značaje in zdrava telesa. To je njegov glavni in edini smoter.

Gospodarstvo.

—g Nakup deviz in valut. Odbor pri Narodni banki za promet z devizami in valutami so dobili z odlokom generalnega inspektorata ministrstva financ J. br. 16.038 z dne 25. septembra 1922. naročilo da do konca meseca rešujejo prošnje, pri katerih je rok plačila do konca tega meseca, kakor tudi za dospelo robo, ki je bila naročena pred drugim septembrom.

—g Dobrovoljaška banka v Zagrebu je začela razpošiljati delnice I. emisije v zameno za začetnih potrdil. Te dni je zavod dobil dovoljenje za trgovino z devizami in valutami in se seli v svoje stalne prostore, Illica 26. S tem je banki omogočeno poslovanje v polnem obsegu. Vpis delnic 17. emisije traja do konca oktobra. Za Slovenijo je poverjen Savezu dobrovoljcev v Ljubljani. Kolodvorska ulica 3 ter okroglim klubom v Mariboru, Celju in Kranju.

—g Skladišče državnega kolodvoza v Ljubljani naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se bo prodalo v navedenem skladišču v sredo, dne 27. septembra t. l. ob 11. uri dopoldne 15 ton pokvarjene moke, ki se more porabiti za krmilo.

SLOVENSKA BANKA IN NJEN OBČNI ZBOR 23. SEPT. T. L.

Na naše poročilo v št. 218. »Sl. Naroda« z dne 26. t. m. smo prejeli in priobčujemo od spodaj podpisanih gospodov sledeča pojasnila:

Na tem občnem zboru ni šlo za to, da dobe banko v roku »Nemci« ali »Židje« in njih »plačani hlapci« ali pa obdrže v rokah »Slovenci«, temveč za to, da se izloči iz banke, kar je v kvar zavodu. To dokazuje že ta fakt, da je bil sklican ta občni zbor po zahtevi današnjemu režimu nasprotno struje s specijelnim namenom, da se sliši vspeh poročila revizorjev, ki so po zadnjem občnem zboru pregledovali poslovanje gotovih ljudi v banki ki se na svoj način trudijo za ugled našega trgovstva in bankarstva v inozemstvu. Ti »plačani hlapci« so torej »hlapci« poštenja in reda, ki hočejo ohraniti sloves naše solidnosti.

Da bi udušili priobčenje revizorskega poročila, so povzročili protizakonito tehnično obstrukcijo in z ropotom za enkrat prikrili delničarjem svoje poslovanje, kakor so tudi onemogočevali navzlic uradnim ukrepom vršenje revizije.

Da bi varali javnost, so hitali s po svoje prikritimi poročili in s potrebnim poudarjanjem nacionalne ideje, da preprečijo boj za red in poštenje.

Poudarjamo, da baš ti gospodje, ki sedaj poudarjajo nacionalno idejo, se niso brigali za čast slovenskega, še manj pa jugoslovenskega naroda, ker jih vodi rekvizitor slovenske govodi za avstrijsko armado in bivši nemški burš brez univerze. Več vedo o tem povedati slovenski kmetije vseli strank.

O tržaških valutnikih in drugih, ki iz zaledja podpirajo to gospodo, za enkrat še ne govorimo.

Kar se tiče žividstva in nemštva pripominjamo, da je vodja struje proti nekorektnosti eden izmed najglednejših in najsolidnejših ljubljanskih trgovcev. Akcija pa podpira hrvatska banka, ki ji predseduje znani finančnik Cernadak in dr. Frangež, znana gospodarska kapaciteta.

Poudarjamo, da se je ravno Legvart v zadnjih letih klanjal okoli židov in iskal pri njih in Nemcih pomoči. Da tudi v najnovejšem času ni spremenil te svoje gospodarske navade, dokazuje njegovo pismo z dne 2. maja t. l., s čimer je hotel povzročiti slovenski industriji neslovenske posledice.

Stvarno se konstatiramo, da tako — formalno — protizakonito vodenega občnega zbora in postopanja kakoršnjega si je hotel dovoliti, menda sploh še ni bilo.

To osvečuje tudi dejstvo, da je prišel k svoji grupi 18.000 delnic, glede katerih je sodišče prepovedalo razpolagati, ker so last nasprotno »stranke reda«. Poleg tega je spornih še 10.000 delnic, zaprtih v sindikatu, ki je zasigural Slovincem večino in predsedništvo. Legvart & Consortes pa razbijajo ravno ta sindikat proti vsem trgovskim in narodnim principom.

V imenu napadane opozicije
Dr. Fran Jenko, veletrežec.

Dr. Josip Godnič,
ravnatelj »Impex«-a.

Vojislav Stanković
bančni ravnatelj in revizor »Slovenske banke«.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 26. septembra 1922.

— Kraljev povratek v Beograd. Sinoči ob 8.55 je Nj. Vel. kralj Aleksander s orientespresom prispel v Beograd. Na kolodvoru so kralja pričakovali namestnik ministrskega predsednika, minister Marko Trifković, prvi adjutant general Hadžić, maršal dvora polkovnik Damjanović, poveljnik žandarmerije Uzun Marković, zastopniki beogradske občine in drugi dostojanstveniki. Ob 8.47 je najpreje prispela na kolodvor izvidnica, na kar je ob 8.55 prispel orientespres, kateremu je bil priklonjen dvorni voz. Kraljica Marija in ministrski predsednik Pašić ostaneta še nekaj dni v Parizu.

— Ljuba Davidović, predsednik demokratske stranke dobiva za svoj odločni in neustrašeni nastop na zagrebškem kongresu priznanje glasov iz vse države. Tudi Slovenija se je pridružila častilcem moza, ki upravičeno velja kot rešitelj države iz mučnega njenega položaja, in ki je pokazal dovolj moštosti, da ni podlegel terorizmu. Ljuba Davidović je s svojim potovanjem v kraljevi Zagreb izvršil patriotsko delo eminentne važnosti, ki mu bo zanje hvalen narod in čigar dobre posledice bo občutila na sebi država. Tem glasovom dajemo najkrepkejšega podudarka ter se le čudimo, kako so mogli nasprotniki le trenutek misliti, da bi demokratski klub v Beogradu utegnil dati Ljubi Davidoviću nezauzpano, četudi najrahlješe oblike. Čim bi klub kaj takega storil, bi sodil in obsodil samega sebe. Ljubi Davidoviću gre popolno poverenje ne samo demokratskega in glavnega odbora v Beogradu, marveč vseh pristašev demokratske stranke, ki so svobodnega in samostojnega naziranja in mišljenja.

— Ofenziva? »Jutro« mi očita, da sem pričel v »Slovenskem Narodu« z ofenzivo. Kakor je ta ugotovitev napačna, tako ima spis še več drugih netočnosti. Neverjetno, kako gotovi ljudje grešijo na lahkovernost javnosti, razen če hočejo prepričati one, ki ne čitajo drugega nego »Jutro«. Vsa javnost mi je priča, da se po zagrebškem kongresu nisem oglašil. Ves teden se je streljalo v me v Ljubljani, iz Celja in iz Maribora. Čim bolj sem molčal, iz tem večjega kalibra je padalo na me. Zlorabili so mojo obzirnost. Ko pa sem se oglašil v »Slovenskem Narodu« s svojimi izjavami o zagrebškem kongresu ter ponižno zavrnili gospodo — sem pa jaz tisti, ki je pričel z ofenzivo. Res, klasičen primer za njih metodo! Taki so v vsem. In zopet prihajajo z očitkom, da se obračam proti JDS, ki da jo hočem razbiti. Do tega logičnega zaključka pa morete priti le, če sebe istovetite z JDS. Že zadnjič sem Vam povedal, da je to čisto napačno, a utegne biti usodepolno za JDS. Usodepolno tedaj, ako se JDS ne bo znala pravočasno ubraniti te vsiljene je identitete.

»Jutro« sega nazaj v leto 1907., pa ne more drugega povedati, kakor da sem takrat bil že na prav istem stališču kot danes in da se moji takratni in sedanjí nazori prav nič ne križajo. Nehote mi je izreklo priznanje. Prevrtača pa zopet stvarni položaj, ko pravi, da sem se z državnozbornim mandatom dal potolažiti. Brez perfidnosti ne gre. Gospod, ki je to napisal, ve prav dobro, da sem bil takrat izven strank, da sem se bil odrekal političnemu delu, da sem živel le svojemu poklicu in delovanju na prosvetnem polju. Jako nerad sem se odzval častnemu pozivu, da prevzamem ljubljanski mandat. Kakor takrat ne, tako tudi kasneje nisem hlepel po visokih političnih mestih. Bodi vam zopet povedano, da nimam te ambicije. Prav dobro vam je znano, da sem po prevratu dosledno odklanjal ponudena mi mesta, ki bi mi bila sicer na razpolago. — Naposled mi g. člankar — zažuga. Brez tega si gospode ne moremo misliti. Pa za ustrahovanje treba vedno dveh, namreč še tistega, ki bi se žuganja ustrašil ter zlezel pod klop. Ta ne bo — dr. Ravnihar.

— V vednost. Danes stopi v veljavo poštani tarifi. Vsled tega prosimo vse one, ki povprašujejo na podlagi priobčenih inseratov za službe itd., da prilože vedno znamko za odgovor, sicer nam ne bode mogoče vsled visoke poštne odgovarjati brez plačane poštne pristojbine.

— Pameten nasvet. Pišejo nam: Naša država se nahaja, kakor se splošno naglašja, v velikih gmočnih nepravilih. Uradništvo je tako škandalozno plačano, da se nahaja v najsikrajnejši bedi, ki ga tira že v obup. Posledica tega je čisto naravno, da je tudi uprava slaba, slaba uprava pa je vzrok vsega neza-

dovoljstva. Nezadovoljstvo se da z lahko koto odpraviti, ako se izboljša uprava. Plačajte pošteno uradnike, pa boste imeli tudi dobro državno upravo. Toda za uradnike nima država denarja, pač pa ima denar za ustanovitev novih oblasti, kar bo stalo, kakor so strokovnjaki izračunali, okroglo 4 do 6 milijard kron. Ali ima država te milijarde na razpolago? Ako jih ima, predlagamo, da te milijarde da za izboljšanje gmočnega položaja v bedi se nahajajočega uradništva, ker si bo s tem več koristila, kakor z razdelitvijo države na oblasti. Ko bo naše uradništvo dobro situirano, ko se izboljša državna uprava in s tem izboljšajo državne finance, potem šele naj misli vlada na razdelitev države na oblasti. Ko bo država finančno dobro situirana, ko bo vzpostavljeno ravnotežje v državnem proračunu, bo lažje žrtvovati potrebne milijarde za razdelitev v oblasti.

— Nove poštne pristojbine. Po razpisu ministrstva štev. 56.559 z dne 20. sept. 1922 se v tuzemskem prometu zvišajo pristojbine kakor smo že pred par dnevi omenili. Pristojbine bodo naslednje: Navadna dopisnica bo stala 50 par, dopisnica z odgovorom pa 1 Din. Tiskovine: za vsakih 50 g 20 par; tiskovine za slepce za vsakih 500 g 10 par. — Blagovni vzorci: za vsakih 50 g 20 par, a najmanj 50 par. — Poslovni papirji: za vsakih 50 g 20 par, najmanj pa en dinar. Priporoka: dva dinarja. — Vrednostna pisma: po veljavi pristojbin za priporočeno pismo iste teže se vrednostna pristojbina, in sicer: do 100 dinarjev 1 dinar, od 100 do 500 dinarjev 2 Din, od 500 do 1000 Din 5 Din, od 1000—5000 Din 10 Din, in dalje za vsakih nadaljnjih 1000 Din po 1 Din. več. — Obvestilna je 30 par, dostavnina pa 2 Din. — Nakaznina: do 25 dinarjev 1 dinar, 25 do 50 Din 1 Din, 50 par, od 50—100 Din 2 Din, od 100—300 Din 3 Din, od 300—500 Din 4 Din, od 500—1000 Din 5 Din. — Za povzetne nakaznice, ki so dovoljene do 5000 Din, znaša pristojbina: do 2000 Din 5 Din, od 2000—3000 Din 7 Din, od 3000—4000 Din 9 Din, od 4000—5000 Din 12 Din. Izplačnina: do 50 Din 20 par, od 50 do 1000 Din 50 par, od 1000—5000 Din 1 Din. — Ekspresnina za pismenske pošiljke vrednostna pisma in nakaznice po 2 Din za paket pa 5 Din. Časopisi: za vsak izvod po 5 par za vsakih 100 g. — Paketne pristojbine ostanejo neizpremenjene. Navedene pristojbine so stopile v veljavo dne 25. septembra 1922.

— Československá Obec v Ljubljani počadja v soboto 30. t. m. ve velike dvorane Narodni domu »posvencskou zabavu« (žegnanje). Začetek o 20. hodine. Vstupne dobrovolne. Hudba. — Tanec. — Atrakce. Narodni kroji. Zábavní odbor Čs. O.

— Pozar! V Ljubljani in periferiji se pojavljajo slučaj, da izstavlja razni elementi račune za izvršena dimnikarska dela, katera so izvršili upravičeni rajonski dimnikarski mojstri. Računi se glasijo na tvrdo I. Vrhovc, Sv. Petra cesta v Ljubljani. Tiskovine se uporabljajo enake, kakor običajno od dimnikarskih mojstrov s sliko dimnikarja. V interesu dimnikarskih mojstrov kakor tudi hišnih posestnikov opozarja podpisana zadruga ve dimnikarske mojstre, da uporabljajo pri izstavitvi računov svoje štampiljke, hišne posestnike pa, da principijelno nikomur ne izplačajo računov, ki bi ne bili opremljeni z mojstrov štampiljko. Dosedaj sta se posrečila brezvestni elementom dva taka slučaja. — Pokrajinska zadruga dimnikarjev za Slovenijo v Ljubljani.

— V noči od 9. na 10. t. m. je bil v brzovlaku od Ljubljane do Rakeka gotovo pomotoma zamenjan lesen kovčeg. Dotičnik se proš, da vsaj razne spise glaseče se na Robert Müller v Zagrebu Illica 61 pošlje nazaj ali pa odda v trgovino F. Ostrelčič, Ljubljana, Vegova ulica 12 oziroma naznani, kje bi se najdeno lahko prelo.

— Zastrupljenje s plinom. Služkinja pri odvnetiku Vladimiru Sernecu sil je v soboto zvečer napravila kopel in je v plinovni peč grela vodo. Ko je bila že v kopalnici, je zaprla plinovo ognjišče, pozabila pa je zapreti plinovo cev. Kmalu je začutila, da plin uhaja in hotela je zapreti cev. V tem trenutku pa je padla v nezavest in v nedeljo jutraj so jo našli mrtvo.

— Vlomil. Dne 16. t. m. je bilo vlomljeno v trgovino Marije Špenko v Kopitarjevi ulici. Lopovi so vlomili med opoldanskimi urami in odnesli 2000 kron denarja. — Na Fužinah so vlomili neznan izumovitelj pri Katr Malovažič in ukradli obleke v vrednosti 6000 kron. — Cigani so vlomili pri posestniku Francu Zoržinu v Stolniku pri Stranjah v kamniškem okraju. Pobrali so ubogemu kočarju vse, kar je bilo vrednega. Zoržin trpi 18.000 kron škoda. Cigani so jo popihali.

— Telepatični večer g. Svengallija. Telepat Svengali je imel v soboto in nedeljo v Narodnem domu ob polni dvorani občinstva dve produkciji, ki sta siljalo uspehi: Svengali je res mojster svoje stroke. Vse točke, zlasti eksperimenti sugestije, so vzbujali veliko pozornost. Znano je namreč, da je predvajanje sugestije, t. j. sugeriranje v bdečem stanju veliko težje od hipnoze same. Komični eksperimenti Svengallija so občinstvo izbornu zabavali. Bilo je res interesantno. Kako so sugerirani mediji na odr pred, pisali in vriskali. Salve smeja pa je žel od vode »piani parčeke«, ki sta vriskala in se prepirala, kakor bi pila šampanjca. Tudi ostale točke, razne kriminalistične slučaje je Svengali povojno rešil, a pr. našel je izgo, ki so mu jo skrilili

v stol. Tudi je izsledil »morilca«, ki je z nožem zaklal neko gospodično. Samoobsebi je umevno, da se je sledeje fingiralo. Danes zvečer ob pol 9. uri ponovi Svengali na splošno željo občinstva še eno predstavo. To je njegov zadnji in poslovljni večer.

— Smrtna nesreča na Triglavu. V nedeljo popoldne so na Dovjem pokopali na Triglavu ponesrečenega češkega akademika Emanuela Kusyja. Pogreba se je udeležila velika množica domačega ljudstva, od blizu in daleč pa so prihiteli Sokoli in planinci, da izkažejo zadnjo čast simpatičnemu mladeniču, ki so mu Sojenice tako nenadoma prestrigle nit življenja ob temenu sivga očaka Triglava. Iz Prage sta prihitela k pogrebu svojega edina tudi oče in mati s hčerko. Oče Emanuel Kusy je sekijski šef v ministrstvu. Pogreba so se udeležili Sokoli iz Ljubljane, Kranja, Jesenic - Javornika in Mojstrane in številni planinci. »Jugoslovenski Sokolski Savez« je zastopal b. B. Kajželj, »Slov. plan. društvo« pa g. Makso Hrovatin. Ker opoldne ne vozi noben vlak na Dovje, so se pripeljali s posebnim vlakom z Jesenic, ki ga je dala ljubljano na razpolago železniška uprava. Na krsto je bilo položenih okrog 20 vencev, med njimi venca »Jugoslovenskega Sokolskega Saveza« in »Slov. planinskega društva«. Pokopal je pokojnika župnik Aljaž, ki mu je tudi v imenu »Slov. planinskega društva« govoril v slovo. V imenu »Jugoslovenskega Sokolskega Saveza« je govoril odbornik Bogomil Kajželj, poudarjajoč, da je pokojnik iz notranjega prepričanja in idealizma prišel na vsesokolski zlet v Ljubljano, hotel je pri tej priliki temeljito spoznati bratsko zemljo, kjer ga je baš ob povratku v domovino dohitela tragična usoda. Ob odprtem grobu so pevci z Jesenic zapeli v srce segajočo žalostinko. — Ponesrečeni Emanuel Kusy je bil na povratku v domovino. Preteklo nedeljo bi moral biti že v Celovcu, oziroma na Dunaju. Prišel je na Jesenice je zaželel videti od blizu še Triglav in Peričnik. Shranil je svoj sokolski krov na Jesenicah in se odpeljal na Dovje. Tu si je dal pri nekem čevljarju še popraviti škornje. Potem je odšel v Vrata, kamor je prispel v soboto zvečer. Ker mu je bila soba predraga, je spal na skupnem dijaškem ležišču. Rekel je, da naj ga zbude ob 7. jutraj. Spal pa je do osmih in je šele potem odšel na Triglav. Imel je seboj samo malo kruha in nekaj jabolk. Pri odhodu je v Aljaževem domu še rekel, da se takoj vrne, ker mora biti še isti dan zvečer v Celovcu. V nedeljo, 17. t. m. na Triglavu ni bilo baš ugodno vreme. V pogorju so se podile megle in vrh Triglava je bil skoro neprestano zavit v neprodorno meglo. Najbrže je tudi Kusy dospel na vrh v megli. Domneva se, da je imel namen se vrniti preko Kredarice nazaj v Aljažev dom. Najbrže se je mudil nekoliko časa v Aljaževem stolpu ter stopivši iz stolpa izgubil orientacijo. Mesto proti Kredarici je krenil po nevarni, skoro nič markirani poti proti Luknji. Prišel je že po najnevarnejših mestih in bi bil morda že v eni uri dospel do sedla v Luknji, ako bi ga ne bila zajela neprodorna megla. V megli je krenil s pota in zašel predaleč na desno v kamin, ki vodi strmo navzdol po severni steni. Tu ga je zajela noč in smrt. Posestnica Vahica, ki je pod Luknjo iskala ovce, ga je slišala klicati na pomoč že v soboto proti večeru. Zvečer je to sporočila v »Aljaževem domu«. Ako bi bili iz Aljaževega doma takoj poslali na pomoč v Mojstrano, bi rešilna ekspedicija še isto noč lahko prišla v Vrata in bi nesrečnega nemara lahko še pravočasno rešila, ker se je ponesrečil šele v ponedeljek okrog 10. dopoldne. V knjigo »Slov. Planinskega društva« v »Aljaževem domu« se je podpisal in na mesto, kjer je prostor za opombe, vpisal »Vrlo veselo«, a dobrih 24 ur kasneje je že ležal mrtev pod severno triglavsko steno.

Borzna poročila.

— Zagreb, 26. septembra. (Izv.) Zaključek. Devize: Curlih —, 1241. Pariz 5.023, 5.105, London 290.70, 296.70, Berlin 4.625, 492.5, Dunaj 0.088, 0.093, Praga 206.—, 210.—, Trst 278.—, 283.—, Newyork 66.—, 67.—, Budimpešta 2.50, 2.90. Valute: dolarji 64.50, 66.50, lira 277.—, 277.—, češka krona 200.—, 208.—, funt šterling 287.—, 295.—, francoski frank 4.95, 4.95, švicarski frank 12.—, 12.40.

— Milan, 25. septembra. Zagreb 8.25, Berlin 1.75, Praga 75.70, Pariz 181.40, London 104.25, Newyork 23.50, Curlih 439.—.

— Curlih, 26. septembra. Zagreb 1.825, Berlin 0.38, Dunaj 0.0075, Praga 16.80, Budimpešta 0.21, Milan 22.64, London 23.65, Pariz 40.75, Newyork 5.35.

— Trst, 25. septembra. Beograd 33.—, Berlin 1.7, London 104.25, Pariz 181.50, Praga 75.70, Curlih 439.—.

— Praga, 25. septembra. Beograd 42.65, Berlin 2.25, Milan 134.50, London 141.—, Newyork 31.75, Pariz 245.—, Curlih 595.—.

— Dunaj, 25. septembra. Devize: Zagreb 249.75, 250.25, Beograd 999.—, 1001.—, Praga 2347.—, 2353.—, Curlih 13.935, 13.965. Valute: dinarji 988.—, 992.—, češke krome 2335.—, 2345.—, švicarski franki 13.850.—, 13.910.—.

— Tečaj Dunajske efektivne borze z dne 25. septembra. Julisid 581.000.—, Credit 43.300.—, Sev. železnice 1.18.000.—, Državne železnice 1.420.000.—, Alpinke 630 tisoč, K. J. G. 1.100.000.—, Krupp 620.000.—, Škoda 825.000.—, Trboveljske 310.000.—.

Kultura.

— XXIV. umetniška razstava v Jakopičevem paviljonu ostane odprta le še do 2. oktobra, nakar se opozirajo občinstvo in šole. Imovitejši sloji se vabijo k nakupu razstavljenih umetnin, da s tem sočelujejo na kulturnem delu, ki ga umetniki sami brez izdatnejše finančne pomoči ne morejo več izvrševati. — Te dni sta bili v razstavo dodani še sledeči deli: Kat. št. 22. Jakopič R.: »Nocturne« in Kat. št. 48. Napotnik L. »Volja«.

Društvene vesti.

— Sestanek umetnikov. Strokovno združenje jugoslovenskih oblikujočih umetnikov vabi svoje člane in vse druge ljubljanske ustvarjajoče umetnike (skladatelje, pisatelje in arhitekte) na sestanek, kateri se vrši v sredo dne 27. t. m. ob 20. uri v mali dvorani ljubljanskega magistrata. Na sestanku bo referiral skladatelj Anton Lajovic o projektiranem zakonu o zaščiti avtorskih pravic. Po predavanju se vrši debata. Pridite vsi!

— Gremilj trgovcev naznanja, da se bo vršilo vpisovanje novostopivših vajencev in vajenk v gremiljno trgovsko nadaljevalno šolo v sredo, četrtek in petek, to je od 27. do inkl. 29. t. m., vsak dan od 8.—12 in od 14.—17. popoldne v gremiljni pisarni Gradišče 17/I. Potrebne tiskovine se dobe ravno tam. Zglasiti se morajo tudi oni vajenci in vajenke, ki so na poskušnji, da ne bo trpel poduk. Učni gospodarji naj se držijo strogo navedenih dni vpisovanja. V ponedeljek, dne 2. oktobra t. l. ob 2. popoldne se morajo zglasti vsi vajenci in vajenke v I. mestni deški ljudski šoli na Ledini, kjer se jih bo porazdelilo v posamezne razrede.

— Visokošolcem zagrebške univerze. Visokošolcem zagrebške univerze poročamo, da se centralna akademska menza nikakor ne more odpreti pred 15. oktobrom. Zato pozivljamo vse visokošolce, ki jih nujni razlogi ne silijo, da pridejo Zagreb, naj čakajo na uspeh intervencij, ki so podvzete od raznih strani. Obenem je uprava JAPD storila potrebne korake da se vpisovanje odloži. Vse nadalnje informacije bo dala v vseh večjih listih uprava JAPD. O. Kerševan, predsed., D. Chloupek, tajnik JAPD.

— Društvo zobotehnikov sklicuje skupen sestanek vseh članov v sredo, dne 27. septembra pri »Novem svetu« ob pol 8. zvečer. Radi važnosti je vsakega člana dolžnost, da se sestanka udeleži. — Odbor. — Člani SDZ. se obveščajo, da naj oddajo denarne prispevke, nabrane potom nabiralnih pol, še pred odhodom v Brno, na račun SDZ v Ljubljanski kreditni banki. — Odbor.

— Cercle français začne dne 2. oktobra s svojimi rednimi kurzi na realni gimnazij, Beethovnova ulica 7 v pritličju. Prvi kurz ob ponedeljkih in sredo, od 6. do pol 8. ure, II. kurz ob torkih in petkih od 6. do 7. ure (poučuje prof. dr. Novak) in III. kurz (konverzacija in slovstvo) ob četrčkih in sobotah od 6. do 7. ure (poučuje rojena Francozinca gospa Jerasova). Članarina smo znižali letos od 8 na 5 Din mesečno. Poleg tega otvarja Cercle français letos prvič specialni tečaj za mladino od 8. do 12. leta. Učiteljica, rodom Francozinca, ki je imela doslej že odlične uspehe pri pouku mladine, bo vodila pouk v teh kurzi, ki bodo obsegali le po 8 do 10 obiskovalcev. Stevilo teh kurzov (po 2 tedenski uri) se bo ravnalo po številu prijav. Članarina za te mladinske kurze bo znašala 40 Din mesečno. Prijave za redne in za mladinske kurze sprejema šolski sluga g. Gril. Beethovnova ulica 7, pritličje, in daje tudi podrobna pojasnila. Člani imajo brezplačno na razpolago knjižnico najmodernejših francoskih del.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMSEK.
Odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Svarilo. *)

Nikolaj Gageri nadaljuje objavo svojega pisma »Geschichte einer Sequesterrung«. Radi vseh onih stavkov v vseh onih objavah, ki po zakonu pripuščajo tožbo radi razžaljenja časti, sem vložil tožbo, in sem prepričan, da bo sodna razprava dokazala, da so vsi njegovi očitki, juridični in moralni, neutemeljeni. One dele njegovih objav, ki po zakonu ne vsebujejo žaljenj časti, pa ne morem izpodbiti drugače, kakor s tem, da objavim resnično dejansko stanje. V kratkem bo torej izšel dopis z naslovom: »Nikolaj Gageri na svojem imetju Mokrice« ali »Kako si lahko kdo ne da bi imel vinarja denarja, ali ne da bi izdal vinarja kar nenkrat pridobi dragoceno posestvo in premoženje« ali »Kako lahko kdo konstantno seje krivice in navzlic temu, lahko konstantno nato žanje varstvo in protekcijo, in pravice, ki mu ne gredo, ta dopis bo vseboval dogodka na Mokricah od 1914. do danes.

Dopis bom dal po možeh, ki življajo javno zaupanje, na podlagi dokazov pregledati od stavka do stavka ali so resnični, ter bom rezultat istotako objavil.

Ta dopis bo vseboval zanimivše stvari, kot je kak roman, ter bo mnogim v korist, ker bo osvetljeval slabosti in golote, privatnega in javnega življenja.

Fantazija Nikola Gageri, v njegovih objavah, gotovo ne zasleduje drugega, kakor da izvalja pritisk na sodišča, in na agrarno oblast, ker imava proces in je naše posestvo »Mokrice« pod drž. upravo.

Aleksander Economu

Za vsa spisa uredništvo ne odgovarja.

Obnovite naročnino!

Mesta hišnika

za leto ali pozneje išče mlad, oženjen hišnik brez otrok, zidar, treznega znanja. Pisane ponudbe pod hišnik na upravo Slov. Naroda. 8033

Učenke

damsko krojaštvo sprejme Modni šolje Roza Medved, Ljubljana. Mestni trg 24. Vhod začasno v Ribiji ul. št. 3. 8036

Prodaj enodružinsko hišo.

Stanovanje na razpolago. — Alojzij Čeh, Rožna dolina 222 pri Ljubljani.

Dobro ohranjen šivalni stroj „Singer“

na prodaj. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 8025

Iščem mesečno sobo

s posebnim vdomom proti primerni nagradi. Ponudbe pod „Veleindustrijski tisk“ 8026 na upravo Slov. Naroda.

Cenó se prodaja

otroški voziček, potni kovček, veliko stensko ogledalo in več drugih stvari, vse v dobrem stanju. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 8024

Dr. Minčič, trg Tabor 3

Štev. telefona 280

zupet ordinira.

Razpolagam s kapitalom do milijona kron

ter želim vstopiti kot kompanjon v kako dobro idočo podjetje. — Ponudbe pod „Sovrudnik 8027“ na upravo Slovensk. Naroda. 8027

MIRKO ŽURMAN

trgovca

PAVLINA ŽURMANOVA

roj. ŠKUFCA

POROČENA

Rogaška Slatina Višnja gora

24. septembra 1922.

Bolničarji!

Iščeta se dva bolničarja za moški umobolni oddelček. Samo taki, ki so že na umobolnem oddelku služili. Starejši 35 do 40 let.

Nadalje bolničar za moški kirurški oddelček in nadbolničarka za ženske porodniški oddelček. Starost 35 do 45 let.

Priloge s pričevanji, dohodni in zavarovalni plače na Ministrstvu št. 22. in 23. v Ljubljani. Po rešenju priložne se priloge vrnejo. 8022

JAMSKI LES

sprekov ali jelkov, 3—7 m dolžine, 12—24 cm srednje debeline, kupi se vagon kranjskih postaj vsake množine. Sentjanski prometovnik

A. A. AND. JAKIL, Krmelj, Dolenjsko. . . .

Stavbišče v Kamniku

oziroma pripravna hiša za večjo obrt se kupi, če mogoče z vrtom. Resne in zmerne ponudbe je nasloviti na upravnništvo Slov. Naroda pod „Stavbišče v Kamniku 7935“.

Crkvenica

Hotel Therapija

Casino (Cercle) Prive

Sa swim atrakcijama francuske Riviere

otvoreno dnevno

Potanje upute daje Uprava Cercle des Etrangers Crkvenica 6030

Tarifera

za reviziju tovarnih listov uz dobro mesečno plačilo. Ponudbe pod „Tarifer 7958“ na upravo Slovenskog Naroda. 7958

Blagajničarka

se sprejme takoj v trgovini M. Tlačar, Ljubljana, Selenburgova ulica. 8012

Potnik

dobro vpeljan po vsej Sloveniji, agilen, se takoj sprejme. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 8020

Mesečna soba

v villi, s posebnim vdomom, se odda s 1. oktobrom solidnemu gospodu. — Ponudbe pod „1. oktober 8031“ na upravo Slov. Naroda. 8031

Cenó naprodaj

lep otroški voziček, damski klobuk, gamaše, glavnik, jumper, beli zastori. — Strelška ulica 20, priči. 8017

SOBA

lepo opremljena, s posebnim vdomom se odda boljšemu gospodu. 15 minut od pošte, Ponudbe z navedbo cene pod „Vila z vrtom 8014“ na upravo Slov. Naroda. 8014

Čeh

bi poučeval češko v zameno za slovensko. Ponudbe pod „Čeh 8005“ na upr. Slov. Naroda. 8005

1--2 vagona

lepih in suhih ječle ter večjo množino orehov in suhih gob ima na prodaj Kovačič Josip & drug, Slivnica-St. Jurij ob. j. z. 8006

Samostojno, pridno in pošteno delo

na posestvo blizu Celja iščem za takoj. Plača po dogovoru. Stalno mesto. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 8018

Otroška postelja

železna, zelo močna in skoraj nova, se z modrocm vred takoj prodaja. Ogleda se med 1. in 3. uro v Sp. Siskel, Celovška cesta 91, II. nadst. („Zornova hiša“) na desno (Tomažič). 8009

Žaga

za žaganje drv, najnovejši model, se prodaja. Vprašati na Starem trgu št. 5 pri Miha Kus, Celje, ali pa v Tivolij pri gugalnici v Ljubljani. 8011

Gospodično

večjo strojeprisanja slovenskega in nemškega išče odvetnik Dr. Armin Strasser v Dolnji Lendavi (Prekmurje), do katerega naj se stavijo ponudbe. Nastop eventualno takoj. 8035

1800 m

poljskih tračnic

11 kg za m, skoraj že razbita, izmontiranih, z zraven spadojočinimi spornami (Lachen) in tračnicami želbi iz Fehringa na Stajerskem se proti najvišji ponudbi prodaja. Ponudbe na Kurka-Wildi, Polzela pri Celju. 8007

Skladišče

sposobno za deželne pridelke tračimo. Ponudbe pod „Skladišče 7957“ na upravo Slovenskog Naroda. 7957

Planino

ili kratki klavir (samo la marku) uzimam u najam. Cij. ponude pod „Planino 7956“ na upravo Slovenskog Naroda.

Kontoristinja

zmožna slov. in nem. jezika v govoru in pisanju, se sprejme. Samo pisane ponudbe v obeh jezikih na poštni predal 133. 7933

Akvizitera

agilnog, dobro uvedenog tračimo za skupljanje železniških tovarnih listova za reviziju plačene vozilne. Ponudbe pod „Agilan akviziter 7955“ na upravo Slovenskog Naroda. 7955

Stavbene parcele

v najlepši legi ima na prodaj Jos. Tribuš na Glincah 37. 7843

Bukova drva

In ogije

kupi vsako množino Lučvik Heriš, Ljubljana. 7903

Rezanje drv

z motornim obratom. Naročila prevzema Lučvik Heriš na Friškovicu. 7902

Šipovi hlodi

se prodajo od 28 cm debeline naprej in 2 do 4 m dolžine. Ponudbe z navedbo cen pod „Šipa 7957“ na upravo Slov. Naroda. 7957

Saka

bukova drva

ima na prodaj vsako množino „ILIRIJA“, lesna družba Ljubljana, Kralja Petra trg št. 8. 8019

Sprejme se

pariška kontoristinja, zmožna samostojne korespondence in knjigovodstva. Ozira se samo na prvovrstno moč. Oferte poslati na upr. Slov. Naroda pod „Perfektna 7900“.

Trstje

(Stokature za stroje) izdelujem z naj modernimi stroji in iz najboljšega materiala ter dobavljam v vsaki množini po najnižji ceni.

Jos. R. Puh,

Ljubljana, Graška ulica 22. TELEFON ŠT. 313. 8065

Prodajalka

večja nemškega in slovenskega jezika se sprejme takoj v večje trgovine z vsakim blagom na deželo. Računalnik se je na dobro, nemško in slovensko. Naslov pove uprava Slovenskega Naroda. 7938

BLUZE

spodnja krila, predpasniki, stozniki

izdelujejo pri:

A. ŠINKOVIC nasl.

E. Šoss

Ljubljana, Mestni trg 19.

Avtomobile

kolesa, motorje

pneumatiko vseh vrst

olie - bencin

in druge potrebščine ima vedno v zalogi

F. Florjančič

Ljubljana.

ADRIA TEA

NAJBOLJI

DOBI SE

POVSOD

GLAVNA

ZALOGA

F. ŠIBENIK - LJUBLJANA

Pisalni stroj

nov, se ceno prodaja. Kje, se poišče pri Fr. P. Zajec, optik, Stan trg 9. 7616

Razno pobištvo

garniture itd. napredaj pri Jos. Tribuš, Glinca 37. 7844

Kazališni abonement.

Za abonement lože u I. redu traži za koncertni par još dvojicu. Cij. adresu molim ostaviti u upravi Slovenskog Naroda pod „Kazališni abonement 7954“.

Na prodaj je

več m³ hrastovih desk

od 15 do 90 mm. Ogledajo se lahko na parni žagi Anton Steiner, Ljubljana.

Sprejme se

učenka in prodalka v delikatesno trgovino M. Ravter, Jurčičev trg 3, Ljubljana. Hrana in stanovanje v hiši. 7967

Zdravnik z bolniško prakso zastopa do 1. novembra t. l. kolege, ki gredo na dopust.

Dr. Šinkovec,

Krmelj - St. Janž na Dolenjskem.

2 prav lepa konja

na takoj in lahko vožnje, popolnoma zanesljiva, ceno napredaj. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 7982

Ugodno mesto

govarčica in družabnica se nudi mladim gospoj brez otrok ali osamljeni simp. gospodični. Udeležuje se lahko v nadzorstvu gospodinjstva ali korespondence. Ponudbe pod „Družabnica 7984“ na upr. Slov. Naroda. 7984

Tovarna v Ljubljani išče knjigovodkinjo

in korespondentinja. Ponudbe, po možnosti z zahtevo plače pod „Tovarna 7982“ na upravo Sloven. Naroda. 7982

Največja izbira

različnih pletenih, majic, nogavic

in rokavice pri tvrdki

A. B. E. Škoberne Ljubljana, Mestni trg 13

Prešano seno

vagone 6000 — 7000 kg dobavlja Fr. Pogačnik, Ljubljana, Dunajska cesta 35. Istotom se sprejemajo naročila tudi na manjše množice, katere se izvrše, ko despejo vagoni. 7975

Naznanjam

svoji p. n. naročilom, da sem se preselil s Poljanske ceste 12 v lastno hišo v Rožni št. 11, vhod s Starega trga

Krojaški modni atelje

Andrej Žaldar.

Traži se za industrijske potrebe vrstan

knjigovodja ili knjigovodkinja

perfektna bilanista, sposobna u vodjenju tvorničkega knjigovodstva za stalno odmah. Same prvoklasne sile neka izvole upraviti svoje pisane ponudbe uz prepsu svjedodžaba na: „Viktorija“, tvornica kemičkih proizvoda, Zagreb, Jukićeva ulica 14. 7963

Mizarski mojstri!

Imam veliko lepih od 35 do 70 cm, debelih od 3 do 6 m dolgih, rumenih, jelševcev.

hrastovih blodov.

Poišče se pri županištvu Rača pri Gorupljem. Tudi za farmit, fina reba, pridite pogledati! 7974

Voz zapravljivec

(brek), prava za par,

konjska oprema s komati za par,

konjska oprema prava za samca,

konjske ročke od laha,

konjske viče od mine heline,

steklenice različne,

zaboj različnih velikosti

odda poceni

KRISTIJAN LESJAK, LJUBLJANA,

Wellfova ulica št. 12

na dvorišču.

imade prednost u svim zemljama svijeta.

Prispjele sveže:

pune gume, pneumatici, gume za bicikle, fjakere itd.

ZAHTJEVAJTE SNIŽENE CIJENE.

Generalno zastupstvo:

Viktor Bohinec,

Ljubljana, Poljanska cesta 5.

la PORTLAND CEMENT

dalmatinski proizvod, samo na vagone pri tt. R. FOREMPOHER

I DRUG, BAKAR. — DOBAVA TOČNA.

Brzjavlj. Forempoher. Telefon br. 14.

Iz zapuščine g. Avg. Tomažiča

bo na prostovoljni javni dražbi prodanih več premičnin, in sicer: 29. septembra t. l. ob 2. pop. na dvorišču kavarne „Evropa“ 1 Simelj-ponny,

1 kočija, 1 sani, 2 tovarna vozova, konjske oprave.

Dne 30. septembra t. l. ob 2. pop. pa na dvorišču Tomažičevih hiš na Dunajski cesti 3 tehnične, razno pisarniško pobištvo, železna blagajna, dalje strojni deli, oz. stroji in druge priprave za namerovano kandidno tovarno, med temi čisto nov in nerabljen ravnotočni motor (Gleichstrommotor) 4 HP, 300 Volt, 1170 vrtljajev, tvrdke Elektromotoren-Gesellschaft, Dunaj. 8038

SKLADIŠČE

ali lokal v gradbi mestu se išče za takoj. Eventualno renoviranje bi se izvršilo na lastne stroške. Ponudbe na upr. Slov. Naroda pod „Skladišče — Ljubljana 8023“.

Vedno v zalogi pri
Albin Turk
Ljubljana
Prešernova ul. 43.

Št. 757—22.

Razglas

o ofertalni licitaciji dobav za državno zdravilišče v Topolščici.

Za proračunsko leto 1922/1923, t. j. do dne 30. junija 1923. se razpisuje po naredbi zdravstvenega odseka za Slovenijo v Ljubljani z dne 28. avgusta 1922, št. 9451, in na podlagi zakona in pravilnika o državnem računovodstvu pisarna ofertalna licitacija na dan 30. septembra 1922.

za dobavo:

1. mesa vseh vrst (goveje, svinjsko, telečje, ovčje) meso, drobnjav, to je pljuč, jeter, ledvic, možganov, vampov;
2. Svinjska mast (salo);
3. kruha (belega in črnega, žemlj);
4. mletskih izdelkov vseh vrst: pšenične, koruzne, ajdove moke, pšeničnega zdroba, koruznega zdroba, ječmenove kaše, pro-sene kaše itd;
5. mleka, jajec, masla;
6. poljskih pridelkov: krompirja, zelja, repe, sadja;
7. bukovih brv;
8. sena, ovsu za državno zdravilišče za bolne na pljučih v Topolščici.

Popis potrebnih količin omenjenega blaga, nadalje pogoji za dobavo blaga so razvidne v upraviteljski pisarni.

Ponudbe, opremljene s kolkom za 20 dinarjev se morajo izročiti v zapečatenem zavitku z zunanjo oznako: „Ponudba za dobavo ...“ po razpisu z dne 22. septembra 1922 št. 757-22, za dan 30. septembra 1922 ponudnika.

Ponudbe morajo izročiti neposredno ponudniki ali njih pooblaščenca na dan licitacije in sicer med 10. in 11. uro v roke predsedniku dražbene komisije.

Ponudniki morajo ostati v besedi najmanj 30 dni po otvoritvi dotične ponudbe.

Ponudnik mora izročiti predsedniku dražbene komisije izpričevalo o dražiteljski sposobnosti, ki ga je izdala trgovska in obrtniška zbornica, in potrdilo davčnega urada, da je plačal davek za tekoče trimesečje.

Zlasti se opozarjajo licitanti, da morajo na dan licitacije podpisati izjavo, da poznajo pogoje nabave in da pristajajo dražiti po njih.

Onim licitantom, ki pridejo na dan licitacije po 11. uri, ne bo dovoljeno vstopiti v sobo, kjer se bo vršila licitacija.

Državno zdravilišče za bolne na pljučih v Topolščici dne 20. septembra 1922.